

Sygn. akt IX Ca 953/20

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	Sędzia Bożena Charukiewicz (spr.),
Sędziowie:	Ewa Dobrzyńska – Murawka, Jacek Barczewski,
Protokolant:	prac. sądowy Dorota Ostaszewska,

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2021 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z wniosku J. S.

z udziałem D. G.

o podział majątku wspólnego,

na skutek apelacji wnioskodawczyni i uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 22 września 2020 r., sygn. akt X Ns 1204/16,

p o s t a n a w i a:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a) w punkcie 3 oddalić wniosek wnioskodawczyni o ustalenie nakładu z jej majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 11.600 zł (jedenaście tysięcy sześćset złotych) z przeznaczeniem na nabycie miejsca garażowego;

b) w punkcie 6 zasądzoną tam od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni tytułem dopłaty kwotę 209.846,89 zł obniżyć do kwoty 204.046,94 zł (dwieście cztery tysiące czterdzieści sześć złotych dziewięćdziesiąt cztery grosze), płatnej na wskazanych tam warunkach;

c) w punkcie 7 zasądzoną tam od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni tytułem odszkodowania kwotę 134.379 zł obniżyć do kwoty 107.733,57 zł (sto siedem tysięcy siedemset trzydzieści trzy złote pięćdziesiąt siedem groszy), płatnej na wskazanych tam warunkach;

II. oddalić apelacje w pozostałej części;

III. ustalić, że wnioskodawczyni i uczestnik koszty postępowania apelacyjnego ponoszą każdy w zakresie związanym ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J. S. wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego powstałego w trakcie trwania małżeństwa z uczestnikiem postępowania D. G. w skład którego wchodziły wymienione we wniosku składniki majątkowe.

Uczestnik postępowania poparł wniosek o podział majątku wspólnego obejmującego wskazane przez niego składniki. Ponadto wniósł o ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym w stosunku 30% dla wnioskodawczyni oraz 70% dla uczestnika.

Postanowieniem z dnia 22 września 2020r. Sąd Rejonowy w Olsztynie, w sprawie X Ns 1204/16:

1. ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni J. S. i

uczestnika D. G. wchodzi:

- a) środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym uczestnika nr (...) w Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w kwocie 377.800,53 złotych;
- b) środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym uczestnika nr (...) w Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w kwocie 15.883,60 złotych;
- c) środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym uczestnika nr (...) w Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w kwocie 3.451,07 złotych;
- d) środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym uczestnika nr (...) w Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w kwocie 6.791,73 złotych;
- e) środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym uczestnika nr (...) w (...) Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w kwocie 4.166,96 złotych;
- f) środki zgromadzone na rachunku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W., należącym do wnioskodawczyni w ilości (...) jednostek rozrachunkowych;
- g) składki zaewidencjonowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na subkoncie wnioskodawczyni w kwocie 21.351,88 zł;
- h) środki zgromadzone na rachunku N.-N. Otwarty Fundusz Emerytalny z siedzibą w W. o numerze (...), należącym do uczestnika w ilości(...) jednostek rozrachunkowych;
- i) składki zaewidencjonowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na subkoncie uczestnika w kwocie 28.088,36 złotych;

2. oddalił wniosek uczestnika o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;

3. ustalił, że wnioskodawczyni poniosła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 11.600 złotych;

4. oddalił wniosek wnioskodawczyni o ustalenie nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika w postaci przelania pieniędzy w kwocie 69.704 zł przez uczestnika na rzecz spółki (...);

5. dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika w ten sposób, że:

- składniki majątkowe opisane w punktach la), lb), 1 c), 1 d), le), lh), li) przyznał uczestnikowi,

- składniki majątkowe opisane w punktach lf), lg) przyznał wnioskodawczyni;

6. zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 209.846,89 złotych tytułem dopłaty płatną w terminie 1 (jednego) miesiąca od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminu płatności;

7. zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 134.379 złotych tytułem odszkodowania w wysokości połowy wartości wydatkowanych w sposób nieuzasadniony środków wchodzących w skład majątku wspólnego;

8. oddalił wniosek wnioskodawczyni o zasądzenia odszkodowania w wysokości połowy wydatkowanych w sposób nieuzasadniony środków wchodzących w skład majątku wspólnego w pozostałym zakresie;

9. oddalił wniosek uczestnika o zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów postępowania;

10. oddalił wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania;

11. zmienił postanowienie z dnia 19 października 2016 r. w ten sposób, że udzielił zabezpieczenia roszczeniu wnioskodawczyni o podział majątku wspólnego poprzez zajęcie wierzytelności z rachunków bankowych uczestnika w Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o numerach (...), (...), (...) i (...) do kwoty łącznej 344.225,89 złotych.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

Wnioskodawczyni J. S. i uczestnik D. G. zawarli w dniu 30 maja 2009 r. związek małżeński. Ze związku tego mają dwoje wspólnych dzieci: Ł. (10 lat) i P. (7 lat).

W dniu 22 marca 2015 r. wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie VI RC 417/14, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 lipca 2016 r., w sprawie I ACa 437/16 związek małżeński stron został rozwiązany poprzez orzeczenie rozwodu z wyłącznej winy uczestnika. W wyroku rozwodowym uczestnik został zobowiązany do uiszczania do 15 dnia każdego miesiąca alimentów w kwocie po 1.000 zł na rzecz małoletnich synów oraz w kwocie 2.000 zł na rzecz wnioskodawczyni. Postanowieniem zabezpieczającym z dnia 26 czerwca 2014 r. wydanym w toku sprawy rozwodowej udzielono wnioskodawczyni zabezpieczenia na czas trwania postępowania poprzez zobowiązanie uczestnika do łżenia na utrzymanie małoletnich dzieci kwot po 1.500 zł miesięcznie.

W trakcie trwania małżeństwa małżonkowie nie zawierali umów majątkowych małżeńskich

W skład majątku wspólnego stron wchodzi w przeważającej części środki pieniężne zgromadzone na następujących rachunkach bankowych prowadzonych w Banku (...) SA z siedzibą w W.: nr (...), nr (...), nr (...), nr (...). W skład majątku wchodzi również środki pieniężne zgromadzone na rachunku nr (...) w banku (...) S.A oraz na rachunku nr (...) w (...) Bank SA.

Na dzień 20 października 2014 r. wysokość środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych należących do uczestnika w Banku (...) SA wynosiła kwotę 860.264,77 zł.

Na dzień 14 kwietnia 2015 r. na rachunkach bankowych należących do uczestnika były zgromadzone następujące środki pieniężne: na rachunku nr (...) kwota 1.396,18 zł, na rachunku nr (...) (stanowiącym majątek osobisty uczestnika) kwota 243.475,38 zł, na rachunku nr (...) kwota 542.286,07 zł oraz na rachunku nr (...) kwota 3.423,21 zł. Łączna kwota zgromadzona na dzień 14 kwietnia 2015 r. na rachunkach należących do uczestnika wynosiła 790.580,84 zł.

Na dzień 12 grudnia 2016 r. (na dzień ustania wspólności majątkowej) na rachunkach bankowych należących do uczestnika były zgromadzone następujące środki pieniężne: na rachunku nr (...) kwota 15.883,60 zł, na rachunku nr

(...) kwota 31.282,08 zł, na rachunku nr (...) na kwota 377.800,53 zł, oraz na rachunku nr (...) kwota 3.451,07 zł. Razem zgromadzone przez uczestnika środki na dzień 12 grudnia 2016 r. wynosiły kwotę 428.417,28 zł.

Uczestnik przed zawarciem związku małżeńskiego z wnioskodawczynią posiadał rachunek oszczędnościowo – rozliczeniowy w Banku (...) na którym zgromadzone były następujące środki pieniężne kwota 28.475,38 zł oraz kwota zgromadzona na lokacie progresywnej w wysokości 215.000 zł. Przed zawarciem małżeństwa uczestnik posiadał środki w łącznej wysokości 243.475,38 zł, które stanowiły jego majątek osobisty. Po rozstaniu stron uczestnik dokonał przelania kwoty 243.475,38 zł z rachunku nr (...) na rachunek nr (...).

Jak ustalił Sąd Rejonowy uczestnik od 28 listopada 2007 r. był współnikiem w Spółce partnerskiej Kancelaria Radców Prawnych (...) K., K., G. w udziałach wynoszących 20%. Uczestnik w dniu 31 grudnia 2015 r. dokonał przeniesienia przysługujących mu udziałów w spółce partnerskiej Kancelaria Radców Prawnych (...) K., K. G. na rzecz W. K.. W wyniku przeniesienia udziałów uczestnik zachował prawo do 5% udziałów w zysku w spółce. Od 2016 r. uczestnik prowadzi Kancelarię Radcy Prawnego w W.. Uczestnik w 2009 r. osiągnął dochody z prowadzonej działalności w łącznej wysokości 175.795,94 zł, w 2010 r. w łącznej wysokości 173.412,75 zł, w 2011 r. w łącznej wysokości 146.848,33 zł, w 2012 r. w łącznej wysokości 146.744,09 zł. w 2013 r. w łącznej wysokości 138.032,78 zł, w 2015 r. w łącznej wysokości 146.661,64 zł oraz w 2015 r. dochody w wysokości 39.675,23 zł. Uczestnik od 1 października 2003 r. zatrudniony jest w charakterze adiunkta na (...) w O..

Wnioskodawczyni od 1 października 2010 r. zatrudniona jest na (...) w O. w charakterze adiunkta z wynagrodzeniem 2.900 zł miesięcznie. W okresie od 1 września 2014 r. do 31 lipca 2017 r. przebywała na bezpłatnym urlopie wychowawczym. Wnioskodawczyni ponosi comiesięczne wydatki związane z utrzymaniem siebie i dwójki małoletnich synów w łącznej wysokości około 3.500 zł. Wnioskodawczyni otrzymuje alimenty w wysokości 1.000 zł na siebie oraz w wysokości 3.000 zł na rzecz dwójki małoletnich dzieci. Małoletni Ł. i P. G. doznali poważnych obrażeń na skutek wypadku komunikacyjnego w dniu 20 czerwca 2015 r. Do chwili obecnej Ł. G. wymaga intensywnej rehabilitacji z uwagi na swój stan zdrowia.

Z dalszych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że uczestnik przed zawarciem małżeństwa był właścicielem mieszkania położonego w O., przy ul. (...). W trakcie trwania małżeństwa od 1 maja 2010 r. mieszkanie było wynajmowane. Mieszkanie zostało sprzedane przez uczestnika po ustaniu wspólności majątkowej. Samochód marki M. (...) nr rej. (...) został zakupiony w dniu 15 grudnia 2009 r. przez uczestnika za kwotę 94.000 zł. Pieniądze stanowiące zapłatę ceny za samochód zostały przebrane z konta uczestnika prowadzonego przez Bank (...). Na wskazaną sumę złożyły się środki z majątku osobistego uczestnika w kwocie 28.000 zł oraz środki z majątku wspólnego w kwocie 66.000 zł. Samochód stanowił składnik majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika.

Samochód w dniu 20 czerwca 2015 r. uczestniczył w wypadku komunikacyjnym w wyniku którego uległ całkowitemu zniszczeniu. Uczestnikowi zostało wypłacone odszkodowanie za zniszczenie pojazdu marki M. (...) w wyniku kolizji z dnia 20 czerwca 2015 r. w wysokości 30.000 zł. Odszkodowanie za uszkodzenie ciała w wysokości 38.429 zł zostało wypłacone na rzecz Ł. G..

W dniu 15 września 2015 r. uczestnik na mocy aktu notarialnego rep. A nr (...) sporządzonego przez notariusza M. S. dokonał zakupu mieszkania położonego w O. przy ul. (...). Uczestnik uiścił w całości kwotę zakupu mieszkania w wysokości 97.000 zł ze środków zgromadzonych w wysokości 243.475,38 zł na rachunku bankowym w Banku (...) SA w W. o nr: (...). W związku z zakupem mieszkania uczestnik poniósł wydatki w kwocie około 80.000 zł z majątku osobistego na przeprowadzenie prac remontowych mieszkania.

Wnioskodawczyni w dniu 7 grudnia 2009 r. zawarła ze Spółdzielnią Mieszkaniową (...) umowę ustanowienia spółdzielczego własnościowego prawa do garażu nr (...) przy ul. (...) w O.. Koszt zakupu miejsca garażowego wynosił kwotę 12.000 zł, która miała być płatna w ratach w wysokości po 1.000 zł każda począwszy od dnia 01 stycznia 2010 r. Wnioskodawczyni ostatnią ratę w kwocie 1.000 zł uiściła w dniu 29 października 2010 r.

Wnioskodawczyni posiada jednostki udziałowe w A. Otwartym Funduszu Emerytalnym w W.. Na dzień ustania wspólności ustawowej, tj. 8 lipca 2016r. na swoim rachunku zgromadziła (...) jednostki rozrachunkowe. Wnioskodawczyni w okresie trwania wspólności ustawowej zgromadziła na subkoncie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 21.351,88 zł tytułem zewidencjonowanych środków.

Uczestnik posiada jednostki udziałowe w Otwartym Funduszu Emerytalnym prowadzonym przez N. – N.. Na rachunku nr (...) prowadzonym przez N. – N. na dzień ustania wspólności ustawowej zgromadził (...) jednostek rozrachunkowych. Uczestnik w okresie od 30 maja 2009 r. do 8 lipca 2016 r. zgromadził również na subkoncie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 28.088,36 zł tytułem zewidencjonowanych środków.

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w sprawie IV RC 417/14 udzielił zabezpieczenia poprzez zobowiązanie D. G. do uiszczania alimentów na małoletnich synów w kwotach po 1.500 zł do 10 dnia każdego miesiąca. Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w sprawie IV RC 417/14 udzielił zabezpieczenia poprzez zobowiązanie D. G. do uiszczania kosztów utrzymania rodziny w wysokości 3.000 zł do 10 dnia każdego miesiąca, poczynając od września 2014 r. Uczestnik w okresie od 26 czerwca 2014 r. do dnia 8 lipca 2016 r. uiszczył w łącznej wysokości alimenty na małoletnich synów Ł. i P. G. w kwocie 68.000 zł.

Jak ustalił Sąd Rejonowy w dniu 27 listopada 2014 r. uczestnik, bez wiedzy i zgody wnioskodawczyni, wypłacił kwotę 20.000 zł z lokaty bankowej stanowiącej wspólność małżonków przeznaczając ją na nieznaną cel. W tym miesiącu też uczestnik wydatkował ze wspólnych rachunków bankowych znajdujących się w bankach (...) SA w (...) SA w W. kwotę łączną 30.642 zł przeznaczając ją na wyłącznie własne potrzeby. W dniu 16 grudnia 2014 r. uczestnik samowolnie wypłacił kwotę 20.000 zł ze wspólnej lokaty bankowej, z czego kwotę 12.000 zł przekazał wnioskodawczyni tytułem alimentów. W kwietniu 2015 r. uczestnik wypłacił z rachunków bankowych łączną kwotę 29.000 zł, z czego kwotę 14.000 zł przelał na rachunek bankowy stanowiący jego majątek osobisty, a kwotę 12.000 zł wypłacił w gotówce. Po wyprowadzce uczestnika z mieszkania stron, na przełomie listopada i grudnia 2013 r. uczestnik wynajmował lokale mieszkalne, początkowo wyłącznie w O., a następnie również w W., za które ponosił koszty utrzymania dokonując również zakupów do nich ze wspólnych środków pieniężnych. W 2016 r. uczestnik dokonał przelewu środków pieniężnych ze wspólnego rachunku bankowego w banku (...) SA w W. na osobisty rachunek bankowy w (...) Bank SA w W. w łącznej kwocie 23 000 zł.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że wniosek o podział majątku wspólnego co do zasady podlegał uwzględnieniu.

Za bezzasadny Sąd I instancji uznał wniosek o ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym.

Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że w trakcie trwania małżeństwa obie strony pracowały zawodowo, a nadto wnioskodawczyni po urodzeniu drugiego dziecka przebywając na urlopie wychowawczym zajmowała się wychowywaniem dwójki dzieci. Wnioskodawczyni również wydatnie przyczyniła się do możliwości rozwoju zawodowego uczestnika zajmując się tą częścią jego pracy zawodowej, która skupiała się na uniwersytecie, organizując grafik jego zajęć ze studentami, a często zastępując go w czasie nieobecności. Wnioskodawczyni wzięła na siebie w przeważającym zakresie obowiązek szeroko rozumianego zajmowania się domem i wychowywania dwójki dzieci, przez co również przyczyniła się do powstania majątku wspólnego (art. 43 § 3 Kro).

Ustalając skład majątku wspólnego Sąd Rejonowy przyjął, że wchodziły do niego środki zaewidencjonowane przez wnioskodawczynię na rachunku w A. Otwartym Funduszu Emerytalnym w W. oraz środki w wysokości 21.351,88 zł zgromadzone na subkoncie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych prowadzonym dla wnioskodawczyni, a także środki zaewidencjonowane przez uczestnika w Otwartym Funduszu Emerytalnym prowadzonym przez N. – N. oraz środki w wysokości 28.088,36 zł zgromadzone na subkoncie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych prowadzonym dla uczestnika. Wobec tego, że wnioskodawczyni i uczestnik zgodnie wskazali sposób podziału tych składników majątku wspólnego Sąd dokonał podziału zgodnie z ich wnioskiem.

Sąd Rejonowy podzielił twierdzenia wnioskodawczynie, że w trakcie trwania małżeństwa poczyniła ona z majątku odrębnego nakłady na majątek wspólny w zakresie ustanowienia w dniu 7 grudnia 2009 r. spółdzielczego własnościowego prawa do garażu, które podlegało spłacie w 12 ratach do dnia 31 grudnia 2010 r., a które następnie zostało sprzedane rodzicom wnioskodawczynie za kwotę 12.000 zł. Sąd uznał, że wnioskodawczynie wykazała spłatę spółdzielczego własnościowego prawa do garażu w żądanej wysokości 11.600 zł. Wnioskodawczynie dokonywała spłat spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w ratach poczynawszy od 30 grudnia 2009 r. do 29 października 2010 r. Ponadto w ocenie Sądu twierdzenia wnioskodawczynie o zakupie prawa do garażu nr (...) w wielostanowiskowym garażu przy ul. (...) zostały udowodnione za pomocą pozostałego materiału dowodowego.

Sąd Rejonowy stwierdził również, że samochód marki M. (...) stanowi majątek wspólny. Sąd wskazał, iż samochód został nabyty przez małżonków w trakcie trwania małżeństwa w grudniu 2009 r. Pieniądze na jego zakup w kwocie 94.000 zł przebrane zostały z rachunku bankowego uczestnika prowadzonego w banku (...) SA w W. o nr: (...). Kwota wydatkowana na ten cel składała się natomiast z sumy 66.000 zł, która została zgromadzona z dochodów uczestnika uzyskanych z działalności prowadzonej w ramach spółki partnerskiej (...) w okresie od dnia powstania wspólności ustawowej do dnia zakupu pojazdu (15 grudnia 2009 r.). We wskazanym okresie uczestnik osiągnął dochód wynoszący około 94.000 zł, co zostało wyliczone jako średniomiesięczny dochód w kwocie 14.650 zł, wynikający z deklaracji podatkowej uczestnika za 2009 r., w którym wykazał dochód 175.795,94 zł, przemnożony przez okres 6,5 miesiąca jaki upłynął od dnia powstania wspólności ustawowej do dnia zakupu pojazdu. W ocenie Sądu Rejonowego samochód marki M. nie został w całości nabyty z majątku wspólnego uczestników. W tym zakresie Sąd I instancji podzielił stanowisko wnioskodawczynie, która wywodziła, że na zakup pojazdu została także przeznaczona kwota 28.000 zł, która pochodziła z majątku osobistego uczestnika, z oszczędności uczestnika posiadanych przez niego przed zawarciem związku małżeńskiego. Wskazane środki, po dokonaniu dwóch przebiegowań pomiędzy rachunkami bankowymi prowadzonymi w Banku (...) SA w W. finalnie złożyły się na kwotę uiszczoną tytułem ceny zakupu pojazdu.

Zdaniem Sądu Rejonowego sama okoliczność, że samochód został nabyty i zarejestrowany przez Kancelarię Radców Prawnych (...) K., K., (...) Spółka Partnerska, wobec całokształtu okoliczności korzystania z pojazdu oraz finansowania jego zakupu nie wystarcza do przyjęcia, że przedmiot ten, nabyty w czasie trwania wspólności ustawowej, nie wchodził w skład majątku wspólnego.

W konsekwencji, Sąd oddalił wniosek o ustalenie nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika związany z finansowaniem zakupu całości przedmiotowego pojazdu.

Zdaniem Sądu Rejonowego w skład majątku wspólnego nie wchodzi środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym przez Bank (...) SA w W. o numerze (...). Składniki majątkowe zgromadzone na tym rachunku stanowią majątek osobisty uczestnika, które zgromadzone zostały przez uczestnika przed zawarciem związku małżeńskiego, co wynika z zaświadczenia banku.

Sąd Rejonowy przyjął, że łączna wartość majątku wspólnego uczestników, z pominięciem wartości środków zgromadzonych w OFE i na subkontach, o których nierozliczanie zgodnie wnieśli uczestnicy, wynosi 408.093,89 zł. Po uwzględnieniu nakładów poniesionych przez wnioskodawczynie z jej majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 11.600 zł, Sąd określił wysokość spłaty należnej wnioskodawczynie od uczestnika na kwotę 209.846,95 zł. oznaczając uczestnikowi termin 1 miesiąca od daty uprawomocnienia się postanowienia do zapłaty zasądzonej kwoty.

Po ustaleniu należnej uczestniczce spłaty, Sąd poddał analizie żądanie wnioskodawczynie rozliczenia kwoty łącznie 346.737,70 zł tytułem nieuzasadnionego zbycia i roztrwonienia przez uczestnika składników majątku wspólnego – środków zgromadzonych na rachunkach bankowych w trakcie trwania wspólności ustawowej.

Odnosząc się do żądania uwzględnienia kwoty 240.507 zł, Sąd Rejonowy przychylił się do stanowiska wnioskodawczynie w całości. Sąd wskazał, że zarówno z przesłuchania uczestników, jak i z analizy historii rachunków bankowych w okresie trwania związku małżeńskiego wynika, że pod jego koniec, przed orzeczeniem rozwodu, uczestnik dokonywał bez wiedzy i zgody wnioskodawczynie przelewów środków pieniężnych bądź to na jego osobisty

rachunek bankowy, bądź to na zaspokojenie swoich osobistych zobowiązań takich jak opłata czynszu za wynajęcie lokali mieszkalnych w O. i w W., ich meblowanie, wyjazdy zagraniczne własne i nowej partnerki. Środki we wskazanej kwocie uczestnik przełał z majątku wspólnego i następnie spożytkował na potrzeby całkowicie niezwiązane z potrzebami rodziny, w tym żony i dwóch synów.

Również żądanie uwzględnienia kwoty 17.693,30 zł, w ocenie Sądu Rejonowego zasługiwało na podzielenie. Z analizy historii rachunku bankowego uczestnika wynika, że w dniu 15 grudnia 2009 r. wydatkował on z tego rachunku kwotę 28.000 zł na zakup samochodu osobowego marki M., a zatem kiedy w dniu 17 grudnia 2014 r. uczestnik dokonał przelewu ze wspólnego rachunku bankowego na rachunek osobisty w kwocie 243 475,38 zł to przelana kwota nie odpowiadała wysokości posiadanych przez niego środków osobistych pieniężnych. Środki te winny były być pomniejszone właśnie o kwotę 28.000 zł, a zatem przelana jako majątek osobisty winna była być kwota 215.000 zł. Kwota 28.000 zł z lokaty z majątku osobistego uczestnika zgromadzonej przed zawarciem związku małżeńskiego została wydatkowana na zakup M. w 2009 r., więc uczestnik nie mógł przelać na rachunek nr (...) środków w całości odpowiadających oszczędnościom posiadanym przed powstaniem wspólności ustawowej małżeńskiej, tj. kwoty 243.475,38 zł. Majątek osobisty uczestnika, po odjęciu kwoty przeznaczonej na zakup M., stanowił 215.000 zł. Taką też ilość środków pieniężnych mógł uczestnik przelać na nowo założony rachunek. Skoro jednak rozdysponował kwotą wynoszącą 232.693,30 zł, to znaczy że kwota 17.693,30 zł stanowiła bezprawne uszczuplenie majątku wspólnego.

Odnosząc się do żądania wnioskodawczynie rozliczenia kwoty 18.833,04 zł, Sąd Rejonowy uznał roszczenie za zasadne jedynie w części, tj. w zakresie kwoty 10.557,70 zł. Wskazana suma została przelana ze środków pochodzących z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika w postaci pięciu rat leasingowych, każda po 2.111,54 zł, związanych z zakupem nowego pojazdu marki M., który wszedł do majątku osobistego uczestnika. W pozostałym zakresie środki pochodzące z majątku wspólnego, a zgromadzone na rachunku bankowym w D. Banku zostały przeznaczone na uzasadnione potrzeby zawodowe uczestnika, wobec czego nie mogły być brane pod uwagę w postępowaniu o podział majątku wspólnego.

Co do terminu spłaty udziału wnioskodawczynie w majątku wspólnym Sąd Rejonowy uznał, że 1 miesiąc, w ciągu którego uczestnik ma dokonać zapłaty na rzecz wnioskodawczynie jest wystarczającym terminem, albowiem środki pieniężne zgromadzone są już na rachunkach bankowych uczestnika i ich wypłata nie wymaga zaangażowania dodatkowych środków, a zatem może bez problemu nastąpić we wskazanym w postanowieniu terminie.

O kosztach postępowania, Sąd orzekł w oparciu o art. 520 § 1 k.p.c.

Sąd dokonał również zabezpieczenia zasądzonej na rzecz wnioskodawczynie spłaty na wchodzących w skład majątku wspólnego rachunkach bankowych (art. 742 k.p.c.).

Apelacje od powyższego postanowienia wnieśli zarówno wnioskodawczynie jak i uczestnik postępowania.

Wnioskodawczynie zaskarżyła postanowienie w części tj. co do pkt 1 w zakresie w jakim Sąd nie ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczynie i uczestnika wchodzi 70% kwoty odszkodowania za zniszczenie pojazdu marki M. (...) w wyniku kolizji z dnia 20 czerwca 2015r. w wysokości 21.000 zł, a także co do pkt 5, w który Sąd dokonując podziału majątku wspólnego wnioskodawczynie i uczestnika nie uwzględnił w ramach spłaty zasądzonej na rzecz wnioskodawczynie w pkt 6 kwoty 10.500 zł oraz co do pkt 7 w zakresie braku zasądzenia odsetek od kwoty 134 379 zł.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. poprzez pominięcie przez Sąd pierwszej instancji przy ustalaniu składu i wartości majątku wspólnego składnika tego majątku w postaci kwoty odszkodowania za zniszczenie pojazdu marki M. (...) w wyniku kolizji z dnia 20 czerwca 2015 r. w wysokości 21.000 zł (70 % uzyskanego odszkodowania), w sytuacji gdy kwota ta stanowiła składnik majątku wspólnego na dzień ustania wspólności,

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 481 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i brak odsetek od kwoty zasądzonej od uczestnika D. G. na rzecz wnioskodawczym J. S. w pkt 7 postanowienia

W oparciu o powyższe zarzuty wniosła o :

1. zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez:

a) ustalenie, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni J. S. i uczestnika D. G. wchodzi 70 % kwoty odszkodowania za zniszczenie pojazdu marki M. (...) w wyniku kolizji z dnia 20 czerwca 2015 r. w wysokości 21.000 zł,

b) dokonanie podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni J. S. i uczestnika D. G. w ten sposób, że składnik majątkowy w postaci 70 % kwoty odszkodowania za zniszczenie pojazdu marki M. (...) w wyniku kolizji z dnia 20 czerwca 2015 r. w wysokości 21.000 zł przyznać obojgu uczestnikom w częściach równych i rozliczenie tej kwoty w ramach spłaty od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni wraz z odsetkami ustawowymi,

c) zmianę postanowienia w pkt 7 poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 134.379 zł poczynając od dnia następującego po uprawomocnieniu się postanowienia.

2. zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania apelacyjnego.

Uczestnik wniósł o oddalenie apelacji wnioskodawczyni i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Uczestnik zaskarżył orzeczenie w pkt 2 i 3 w całości, w pkt 6 powyżej kwoty 122.428,16 zł oraz w całości co do terminu dokonania płatności oraz w pkt 7 w całości.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 415 k.c. poprzez przyjęcie, że w sprawie wystąpiły przesłanki do uznania, że uczestnik w sposób nieuzasadniony wydatkował jakiegokolwiek środki z majątku wspólnego stron;

b) art. 36 § 2 k.r.o. poprzez uznanie, że uczestnik przekroczył granice zarządu majątkiem wspólnym oraz, że uczestnik w sposób nieuzasadniony wydatkował jakiegokolwiek środki z majątku wspólnego stron;

c) art. 43 § 2 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie i błędne uznanie, że w niniejszej sprawie nie wystąpiły przesłanki do ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym;

d) art. 45 § 1 k.r.o. poprzez uznanie, że wnioskodawczyni przysługuje zwrot jakiegokolwiek kwoty tytułem nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny stron;

e) art. 212 § 3 k.c. poprzez wyznaczenie zbyt krótkiego terminu jednego miesiąca od daty uprawomocnienia się postanowienia na spłatę wnioskodawczyni, podczas gdy zasadnym terminem byłby termin trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia.

2. naruszenie przepisów postępowania tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, w szczególności pominięcie w tej ocenie dokumentów w postaci historii rachunków bankowych oraz innych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegających na uznaniu, że:

- środki zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym w Banku (...) SA z siedzibą w W. o nr (...) należą do majątku wspólnego co zostało ujęte przez Sąd w części dotyczącej ustaleń faktycznych podczas, gdy prawidłowe stanowisko w tej kwestii zostało przedstawione w końcowej części uzasadnienia postanowienie wskazując, że środki te nie należały do majątku wspólnego;
- do chwili obecnej Ł. G. wymaga intensywnej rehabilitacji z uwagi na swój stan zdrowia podczas, gdy zdjęcia znajdujące się na k. 1032- 1034 sprawy rozwodowej obrazują stan Dzieci rok po wypadku, podobnie jak nagrania na płycie znajdujące się na k. 1041 tej sprawy;
- samochód marki M. (...) nr rej. (...) nie był finansowany w całości z majątku objętego wspólnością majątkową stron podczas, gdy z analizy historii rachunków bankowych znajdujących się w aktach sprawy wynika, iż w/w samochód był w całości sfinansowany ze środków pochodzących z majątku wspólnego stron;
- Wnioskodawczyni sfinansowała z majątku osobistego zakup spółdzielczego własnościowego prawa do garażu nr (...) przy ul. (...) w O. podczas, gdy zakup tego miejsca garażowego został dokonany ze środków objętych wspólnością majątkową tj. z dochodów uzyskanych przez Uczestnika,
- uczestnik w okresie od 26 czerwca 2014 r. do dnia 8 lipca 2016 r. uiszczył na rzecz małoletnich synów Ł. i P. G. alimenty w łącznej wysokości 68.000 zł podczas, gdy z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika, że była to kwota 72.000 zł,
- w dniu 27 listopada 2014 r. uczestnik, bez wiedzy i zgody wnioskodawczyni, wypłacił kwotę 20 000 zł z lokaty bankowej stanowiącej wspólność małżonków przeznaczając ją na nieznaną cel,
- w listopadzie 2014 r. uczestnik wydatkował ze wspólnych rachunków bankowych znajdujących się w bankach (...) SA w (...) SA w W. kwotę łączną 30.642 zł przeznaczając ją wyłącznie na własne potrzeby podczas, gdy z historii rachunków bankowych znajdujących się w aktach sprawy wynika jednoznacznie, iż kwota ta (poza kwotą 20.000 złotych, o której mowa powyżej, która została wypłacona w gotówce) została przeznaczona m.in. na zapłatę alimentów na rzecz małoletnich synów stron Ł. i P. G. oraz na koszty utrzymania, w tym zakupu ubrań i żywności,
- w dniu 16 grudnia 2014 r. uczestnik samowolnie wypłacił kwotę 20.000 zł ze wspólnej lokaty bankowej, z czego kwotę 12.000 zł przekazał wnioskodawczyni tytułem alimentów podczas, gdy z wyciągu bankowego dotyczącego w/w kwoty nie wynika, aby znajdowała się ona na lokacie, a ponadto Uczestnik nie dokonał jej wypłaty tylko przelał ją na rachunek w banku (...) S.A. (końcówka (...)), który stanowił rachunek, na którym znajdowały się środki objęte wspólnością majątkową,
- w kwietniu 2015 r. uczestnik wypłacił z rachunków bankowych łączną kwotę 29.000 zł, z czego kwotę 14.000 zł przelał na rachunek bankowy stanowiący jego majątek osobisty, na którym znajdowały się środki należące do majątku wspólnego, podczas, gdy kwota 14.000 złotych została natychmiast zwrócona na w/w rachunek (końcówka (...)) jako kwota omyłkowo przelana, a nadto gdyby uznać, że kwota ta weszła do majątku osobistego uczestnika, to wysokość majątku wspólnego podlegającego podziałowi powinna zostać o nią obniżona bowiem w przeciwnym razie wnioskodawczyni otrzymałaby jej część dwukrotnie,
- w 2016 r. uczestnik dokonał przelewu środków pieniężnych ze wspólnego rachunku bankowego w banku (...) SA w W. na osobisty rachunek bankowy w (...) Bank SA w W. w łącznej kwocie 23.000 zł podczas, gdy na rachunku w tym banku znajdowały się środki objęte wspólnością majątkową,
- wnioskodawczyni wydatnie przyczyniła się do możliwości rozwoju zawodowego uczestnika zajmując się tą częścią jego pracy zawodowej, która skupiała się na pracy na uniwersytecie, organizując grafik jego zajęć ze studentami, kompletując materiały dydaktyczne, a często zastępując go w czasie nieobecności podczas, gdy uzgodnienie kilku kwestii organizacyjnych nie może zostać uznane za „wydatne przyczynienie się do rozwoju zawodowego”,

- uczestnik nie zgromadził dochodu wystarczającego na zakup samochodu od dnia powstania wspólności majątkowej do dnia nabycia pojazdu podczas gdy z historii rachunków bankowych wynika, że w tym okresie na jego konto tylko z Kancelarii (...) w O. wpłynęło łączne wynagrodzenie w kwocie 119.000 złotych, a dodatkowo uczestnik w tym okresie uzyskiwał wynagrodzenie za pracę na Uniwersytecie, które wpływało na konto w banku (...) S.A.
- wnioskodawczyni poczyniła nakłady na majątek wspólny podczas, gdy nie zostało to w żaden sposób wykazane przez wnioskodawczynię,
- połowa majątku wspólnego to kwota 209.846,89 zł podczas, gdy jest to kwota 204.046,94 zł;

b) art. 328 § 2 k.p.c. (aktualnie art. 327 (1) § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia postanowienia w sposób wadliwy w szczególności w zakresie dotyczącym pkt 7 zaskarżonego postanowienia albowiem z treści uzasadnienia w żaden sposób nie wynika jakie kwoty składają się na przyjętą przez Sąd kwotę 134.379 zł zasądzoną od uczestnika tytułem odszkodowania;

c) art. 232 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. art. 6 k.c. przez uznanie, że wnioskodawczyni wykazała dokonanie nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, a także nieuzasadnionych wydatków uczestnika z majątku wspólnego stron;

d) art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 1 i 3 k.p.c. poprzez błędne ustalenie wielkości i składu majątku wspólnego podlegającego podziałowi.

3. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na uznaniu, że:

a) środki zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym w Banku (...) SA z siedzibą w W. o nr (...) należą do majątku wspólnego, co zostało ujęte przez Sąd w części dotyczącej ustaleń faktycznych podczas, gdy prawidłowe stanowisko w tej kwestii zostało przedstawione w końcowej części uzasadnienia postanowienie wskazując, że środki te nie należały do majątku wspólnego;

b) do chwili obecnej Ł. G. wymaga intensywnej rehabilitacji z uwagi na swój stan zdrowia podczas, gdy zdjęcia znajdujące się na k. 1032-1034 sprawy rozwodowej obrazują stan Dzieci rok po wypadku, podobnie jak nagrania na płycie znajdujące się na k. 1041 tej sprawy;

c) samochód marki M. (...) nr rej. (...) nie był finansowany w całości z majątku objętego wspólnością majątkową stron podczas, gdy z analizy historii rachunków bankowych znajdujących się w aktach sprawy wynika, iż w/w samochód był w całości sfinansowany ze środków pochodzących z majątku wspólnego stron;

d) Wnioskodawczyni sfinansowała z majątku osobistego zakup spółdzielczego własnościowego prawa do garażu nr (...) przy ul. (...) w O. podczas, gdy zakup tego miejsca garażowego został dokonany ze środków objętych wspólnością majątkową, tj. z dochodów uzyskanych przez Uczestnika,

e) uczestnik w okresie od 26 czerwca 2014 r. do dnia 8 lipca 2016 r. uiścił na rzecz małoletnich synów Ł. i P. G. alimenty w łącznej wysokości 68.000 zł podczas, gdy z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika, że była to kwota 72.000 zł,

f) w dniu 27 listopada 2014 r. uczestnik, bez wiedzy i zgody wnioskodawczyni, wypłacił kwotę 20 000 zł z lokaty bankowej stanowiącej wspólność małżonków przeznaczając ją na nieznaną cel,

g) w listopadzie 2014 r. uczestnik wydatkował ze wspólnych rachunków bankowych znajdujących się w bankach (...) SA w (...) SA w W. kwotę łączną 30.642 zł przeznaczając ją wyłącznie na własne potrzeby podczas, gdy z historii rachunków bankowych znajdujących się w aktach sprawy wynika jednoznacznie, iż kwota ta (poza kwotą 20.000

złotych, o której mowa powyżej, która została wypłacona w gotówce) została przeznaczona m.in. na zapłatę alimentów na rzecz małoletnich synów stron Ł. i P. G. oraz na koszty utrzymania, w tym zakupu ubrań i żywności,

h) w dniu 16 grudnia 2014 r. uczestnik samowolnie wypłacił kwotę 20.000 zł ze wspólnej lokaty bankowej, z czego kwotę 12.000 zł przekazał wnioskodawczyni tytułem alimentów podczas, gdy z wyciągu bankowego dotyczącego w/w kwoty nie wynika, aby znajdowała się ona na lokacie, a ponadto Uczestnik nie dokonał jej wypłaty tylko przelał ją na rachunek w banku (...) S.A. (końcówka (...)), który stanowił rachunek, na którym znajdowały się środki objęte wspólnością majątkową,

i) w kwietniu 2015 r. uczestnik wypłacił z rachunków bankowych łączną kwotę 29.000 zł, z czego kwotę 14.000 zł przelał na rachunek bankowy stanowiący jego majątek osobisty, na którym znajdowały się środki należące do majątku wspólnego, podczas, gdy kwota 14.000 złotych została natychmiast zwrócona na w/w rachunek (końcówka (...)) jako kwota omyłkowo przelana, a nadto gdyby uznać, że kwota ta weszła do majątku osobistego uczestnika, to wysokość majątku wspólnego podlegającego podziałowi powinna zostać o nią obniżona bowiem w przeciwnym razie wnioskodawczyni otrzymałaby jej część dwukrotnie,

j) w 2016 r. uczestnik dokonał przelewu środków pieniężnych ze wspólnego rachunku bankowego w banku (...) SA w W. na osobisty rachunek bankowy w (...) Bank SA w W. w łącznej kwocie 23.000 zł podczas, gdy na rachunku w tym banku znajdowały się środki objęte wspólnością majątkową,

k) wnioskodawczyni wydatnie przyczyniła się do możliwości rozwoju zawodowego uczestnika zajmując się tą częścią jego pracy zawodowej, która skupiała się na pracy na uniwersytecie, organizując grafik jego zajęć ze studentami, kompletując materiały dydaktyczne, a często zastępując go w czasie nieobecności podczas, gdy uzgodnienie kilku kwestii organizacyjnych nie może zostać uznane za „wydatne przyczynienie się do rozwoju zawodowego”,

l) uczestnik nie zgromadził dochodu wystarczającego na zakup samochodu od dnia powstania wspólności majątkowej do dnia nabycia pojazdu podczas, gdy z historii rachunków bankowych wynika, że w tym okresie na jego konto tylko z Kancelarii (...) w O. wpłynęło łączne wynagrodzenie w kwocie 119.000 złotych, a dodatkowo uczestnik w tym okresie uzyskiwał wynagrodzenie za pracę na Uniwersytecie, które wpływało na konto w banku (...) S.A.,

m) wnioskodawczyni poczyniła nakłady na majątek wspólny podczas, gdy nie zostało to w żaden sposób wykazane przez wnioskodawczynię,

n) połowa majątku wspólnego to kwota 209.846,89 zł podczas, gdy jest to kwota 204.046,94 zł.

W oparciu o powyższe zarzuty uczestnik wniósł o zmianę postanowienia:

1. w pkt 2 poprzez ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym w ten sposób, że D. G. przysługuje 70% udziałów w majątku wspólnym, a J. S. 30% udziałów w majątku wspólnym;
2. w pkt 3 poprzez oddalenie wniosku wnioskodawczyni o ustalenie jej nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 11.600 zł;
3. w pkt 6 poprzez zasądzenie od uczestnika D. G. na rzecz wnioskodawczyni J. S. kwoty 122.428,16 złotych tytułem spłaty jej udziału w majątku wspólnym płatną w terminie 3 (trzech) miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminu płatności oraz oddalenia wniosku wnioskodawczyni w pozostałym zakresie,
4. w pkt 7 poprzez oddalenie w całości uwzględnionej części wniosku wnioskodawczyni co do kwoty 134.379 złotych tytułem odszkodowania w wysokości połowy wartości wydatkowanych w sposób nieuzasadniony środków wchodzących w skład majątku wspólnego.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji uczestnika i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje okazały się zasadne w części.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji wnioskodawczyni w zakresie

naruszenia art. 481 § 1 k.c. zwrócić należy uwagę, iż wnioskodawczyni na żadnym etapie postępowania przed Sądem I instancji żądała w przedmiocie zasądzenia odsetek od roszczenia odszkodowawczego nie wysuwała.

Sąd II instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, punktem wyjścia są dla niego skonkretyzowane już wcześniej żądania oraz twierdzenia obronne uczestników postępowania.

Przepis art. 383 zd. 1 k.p.c. wprowadza jako zasadę, że w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. Jest to możliwe wyjątkowo, mianowicie jedynie w razie zmiany okoliczności można żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, a nadto w sprawach o świadczenie powtarzające się można nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy (np. alimenty, renta, czynsz) - art. 383 zd. 2 k.p.c. Ustawodawca w ten sposób wyznaczył zatem stosunkowo wąski zakres dopuszczalności zmiany powództwa.

W rozpoznawanej sprawie nie wystąpiła żadna z opisanych wyżej sytuacji wyjątkowych. Tym samym wystąpienie przez wnioskodawczynię z roszczeniem odsetkowym dopiero na etapie postępowania apelacyjnego nie może odnieść pożądanego przez nią skutku. Dlatego w tej części apelacja wnioskodawczyni została oddalona.

Natomiast za zasadne należy uznać żądanie wnioskodawczyni zaliczenia w skład majątku wspólnego części kwoty jaką uczestnik otrzymał tytułem odszkodowania za uszkodzony pojazd M. (...). Zdarzenie miało miejsce w czerwcu 2015r. Uczestnik otrzymał od ubezpieczyciela odszkodowanie w wysokości 30.000 zł, przeznaczając je wyłącznie na swoje potrzeby, nie wypłacając wnioskodawczyni z tego tytułu żadnej kwoty.

Jak wynika z poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych przedmiotowy pojazd został nabyty w trakcie trwania małżeństwa wnioskodawczyni i uczestnika. Stanowił zatem majątek wspólny. Sąd Okręgowy podzielił także ustalenia Sądu Rejonowego, że na zakup pojazdu zostały przeznaczone środki z majątku osobistego uczestnika w kwocie 28.000 zł oraz z majątku wspólnego w kwocie 66.000 zł, co stanowi stosunek 30% do 70%. Rozważania Sądu I instancji są w tym zakresie logiczne i znajdują oparcie w analizie rachunków bankowych uczestnika w Banku (...) SA w W. oraz deklaracji podatkowej za 2009r. Zresztą wnioskodawczyni domagała się rozliczenia otrzymanego przez uczestnika odszkodowania tylko w takim stosunku 30% do 70%. Nie żądała zapłaty połowy kwoty odszkodowania. Niezasadnym byłoby więc wychodzenie ponad żądanie wnioskodawczyni. Dlatego do rozliczeń Sąd odwoławczy przyjął kwotę 21.000 zł, tj. 70% odszkodowania w wysokości 30.000 zł. W konsekwencji wnioskodawczyni należy się połowa powyższej kwoty, tj. 10.500 zł. Kwota ta została doliczona do zasądzonego od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni w punkcie 7 zaskarżonego postanowienia odszkodowania.

Analizując zarzuty apelacyjne uczestnika należy stwierdzić, że tylko część z nich była zasadna.

Sąd Okręgowy uznał za oczywiście bezzasadny zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 43 § 2 k.r.o. poprzez oddalenie żądania uczestnika ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym.

Sąd odwoławczy w pełni podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę, że nie wystąpiły w niniejszej sprawie przesłanki do ustalenia nierównych udziałów wnioskodawczyni i uczestnika w majątku wspólnym.

Zgodnie z art. 43 § 2 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Jak wynika z treści cytowanej normy, ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym dopuszczalne jest jedynie w razie łącznego wystąpienia dwóch przesłanek, a mianowicie: przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu oraz istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych

udziałów. Obie te przesłanki muszą wystąpić łącznie i pozostają do siebie w takim wzajemnym stosunku, że żadne „ważne powody” nie stanowią podstawy takiego orzeczenia, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, a jednocześnie nawet różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku nie stanowi podstawy ustalenia nierównych udziałów, jeżeli nie przemawiają za tym „ważne powody” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013 r., IV CSK 553/12).

Podkreślić należy, że przyczynienie się małżonków do powstania wspólnego majątku stanowią nie tylko ich działania prowadzące bezpośrednio do powiększenia substancji tego majątku, ale całokształt starań o założoną przez zawarcie małżeństwa rodzinę i zaspokajanie jej potrzeb. O stopniu tego przyczynienia nie decyduje więc wyłącznie wysokość zarobków lub innych dochodów osiąganych przez małżonków, wykorzystanych na zaspokojenie potrzeb rodziny. Dla jego określenia ma znaczenie, czy posiadanymi zasobami małżonkowie gospodarują racjonalnie, a w szczególności, czy lekkomyślnie ich nie trwonią. Jednocześnie nawet w wypadku faktycznej nierówności przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego art. 43 § 2 k.r. i o. może mieć zastosowanie tylko wówczas, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1973 r., III CRN 227/73, OSNCP 1974/11 poz. 189).

Tak więc w sytuacji, gdy jeden z małżonków oddawał się pracy zarobkowej i staraniom o powstanie lub powiększenie majątku wspólnego, drugi zaś poświęcał swój czas wychowaniu dzieci i prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego, odciążając w ten sposób współmałżonka i ułatwiając mu osiągnięcie dochodów, uzasadnione jest przekonanie, iż małżonkowie w równej mierze przyczynili się do powstania majątku wspólnego i że już z tego względu nie wchodzi w rachubę możliwość ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Uczestnik w niniejszej sprawie podkreślał, że wyłącznie on pracował zarobkowo i generował dochód dla rodziny, jednocześnie umniejszając rolę wnioskodawczyni, zajmującej się głównie rodziną i sprawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Jednak podział ról, związany z zakresem praw i obowiązków, jakie pełnią mężczyzna i kobieta w małżeństwie, nie musi być - i w praktyce często również nie jest - jednakowy. Realizacja bowiem funkcji rodzicielskiej modyfikuje także ekonomiczną sytuację każdego z małżonków, a szczególnie zmienia trwale sytuację żony, która w znacznie większym stopniu ponosi ryzyko biologiczne i społeczne związane z macierzyństwem. Większemu ryzyku życiowemu kobiety, zwłaszcza w aspekcie braku możliwości podjęcia pracy zawodowej, związanemu z macierzyństwem i koniecznością osobistego pielęgnowania, wychowywania dziecka, odpowiadać musi szerszy zakres obowiązków męża w sferze ekonomicznej, ale także w zakresie bezpośredniej troski o funkcjonowanie rodziny (por. komentarz do art. 23 krio (Dz.U.64.9.59), [w:] H. Dolecki (red.), T. Sokołowski (red.), M. Andrzejewski, A. Lutkiewicz-Rucińska, A. Olejniczak, A. Sylwestrzak, A. Zielonacki, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, LEX, 2010.).

Brak jest również podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie zachodzą ważne powody uzasadniające ustalenie nierównych udziałów. W postanowieniu z dnia 26 listopada 1973 r. (III CRN 227/73, OSNC 1974/11/189) Sąd Najwyższy wskazał, że ważne powody stanowiące przesłankę ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym polegają na zachowaniu małżonka charakteryzującym się rażącym lub uporczywym nie przyczynianiem się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych.

Wnioskodawczyni w początkowym okresie małżeństwa pracowała zawodowo, a następnie swój obowiązek przyczyniania się do powiększania majątku wspólnego realizowała poprzez wychowanie wspólnych dzieci i prace w gospodarstwie domowym, a także nierzadko pomagając uczestnikowi w wypełnianiu jego obowiązków zawodowych na uczelni. Czy była to pomoc wydatna, czy też w mniejszym zakresie nie ma znaczenia dla oceny okoliczności wpływających na odejście od zasady równych udziałów w majątku wspólnym. Uczestnik natomiast poświęcał się pracy zawodowej i naukowej.

Dodatkowo uczestnik nie wykazał by wnioskodawczyni lekkomyślnie trwonila zasoby majątkowe rodziny. Sam fakt, że kupowała markowe ubrania czy też regularnie korzystała z usług fryzjera i kosmetyczki nie świadczy o powyższym zwłaszcza w kontekście prowadzonego przez uczestnika trybu życia i jego wydatków.

Dlatego apelacja uczestnika w tej części podlegała oddaleniu jako niezasadna.

Natomiast Sąd Okręgowy uznał za słuszny zarzut uczestnika błędnego rozliczenia przez Sąd Rejonowy kwoty 11.600 zł jako nakładu z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek wspólny.

Artykuł 31 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego stwarza domniemanie przynależności do majątku dorobkowego przedmiotów majątkowych nabytych w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich, bez względu na to, z jakich źródeł pochodziły środki przeznaczone na zapłatę ceny. Miejsce parkingowe przy ul. (...) zostało nabyte w czasie trwania wspólności majątkowej (umowa ze Spółdzielnią została zawarta 7 grudnia 2009r.).

Sąd Rejonowy w żaden sposób nie uzasadnił dlaczego przyjął, że środki na nabycie miejsca stanowiły majątek osobisty wnioskodawczyni. Wszystkie raty na rzecz Spółdzielni były uiszczane w czasie trwania związku małżeńskiego. Okoliczność, że na dowodach wpłaty widnieją dane wnioskodawczyni nie dowodzi, że na zakup miejsca parkingowego wnioskodawczyni przeznaczyła środki stanowiące jej majątek osobisty. Sąd Rejonowy oparł się jedynie na twierdzeniach wnioskodawczyni, nie popartych żadnymi dowodami w tym zakresie. Tymczasem do rozpatrzenia takiego żądania mają zastosowanie przepisy postępowania procesowego, czego konsekwencją jest również konieczność udowodnienia swoich twierdzeń. Wnioskodawczyni nie sprostala temu obowiązki. Dodatkowo zauważyć należy, że miejsce garażowe zostało zbyte przed dniem ustania wspólności majątkowej, a uzyskane z tego tytułu środki zużyte na potrzeby rodziny.

W konsekwencji kwota 11.600 zł nie mogła zostać uwzględniona jako poczyniony przez wnioskodawczynię nakład z majątku osobistego na majątek wspólny, dlatego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 3 i oddalił wniosek wnioskodawczyni w tym zakresie.

W dalszej kolejności należy przyznać rację uczestnikowi, że Sąd I instancji błędnie ustalił w stanie faktycznym niniejszej sprawy, że w skład majątku wspólnego wchodzi środki zgromadzone na rachunku bankowym uczestnika w Banku (...) S.A. o nr (...). Jednakże okoliczność ta ostatecznie nie miała wpływu na rozstrzygnięcie, ponieważ Sąd Rejonowy prawidłowo nie objął tych środków podziałem.

Zasadnie także uczestnik zakwestionował ustalenia Sądu Rejonowego w przedmiocie wysokości uiszczonych alimentów na rzecz małoletnich synów. W okresie ustalonym przez Sąd pierwszej instancji, tj. od 26 czerwca 2014r. do 8 lipca 2016r. uczestnik uiszczył z tego tytułu kwotę 72.000 zł (24 miesiące x 3000 zł). Natomiast podniesiony przez uczestnika w apelacji zarzut, że syn Ł. nie wymaga intensywnej terapii nie ma żadnego wpływu na treść rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy podzielił natomiast częściowo zarzuty uczestnika dotyczące naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 415 k.c. w zakresie ustalenia wydatkowania przez uczestnika w sposób nieuzasadniony środków z majątku wspólnego stron i zasądzenia od niego z tego tytułu kwoty 134.379 zł.

Słusznie uczestnik zarzucił w apelacji, że z treści uzasadnienia Sądu Rejonowego nie wynika jakie kwoty składają się na przyjętą przez ten Sąd kwotę 134.379 zł tytułem odszkodowania. Z pisemnych rozważań Sądu I instancji wynika jedynie, że Sąd ten poprzestał wyłącznie na treści pisma wnioskodawczyni znajdującego się w aktach sprawy na k. 706-710. Sąd Rejonowy nie wyjaśnił na jakich dowodach się oparł, zwłaszcza w jaki sposób ustalił kwotę niezasadnie wydatkowaną przez uczestnika z majątku wspólnego (bardziej dokładnie Sąd wyjaśnił ustaloną wartość majątku osobistego uczestnika po odjęciu kwoty 28.000 zł przeznaczonej na zakup samochodu i 10.557,70 zł z tytułu rat leasingowych).

Sąd Okręgowy co do zasady podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że doszło do nieuzasadnionego zbycia przez uczestnika wspólnych środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, a tym samym wyrządzenia wnioskodawczyni szkody, ale w innej wysokości niż ustalił to Sąd Rejonowy. Podkreślić należy, że uczestnik miał wyłączny dostęp do środków na rachunkach bankowych i, jak słusznie zauważyła wnioskodawczyni, od października 2014r., gdy strony pozostawały już w faktycznej separacji, wydatkował znaczne kwoty bez zgody i wiedzy wnioskodawczyni, nie na potrzeby rodziny. W takiej sytuacji uczestnik ma obowiązek rozliczenia się z zużytych tylko przez niego składników majątkowych w ramach roszczenia odszkodowawczego przysługującego wnioskodawczyni, które ma swoją podstawę w art. 415 k.c.

Zwrócić należy uwagę, że w wymienionych w piśmie wnioskodawczyni datach, poza jednym wyjątkiem, tj. datą 27.11.2014r. kiedy miała miejsce wypłata kwoty 20.000 zł, uczestnik nie dokonywał wypłat gotówkowych. Operacje uczestnika polegały na przelewach na inne należące do niego rachunki bankowe, z których dopiero wypłacał gotówkę. Jednakże wypłaty te nie odpowiadały kwotom przelewów. Przykładowo w dniu 16 grudnia 2014r. uczestnik dokonał przelewu kwoty 20.000 zł z rachunku nr (...) na rachunek (...), a następnie na rachunek nr (...) (w banku (...) S.A.) i w dniu 17 grudnia 2014r. przelał wnioskodawczyni 2 x 3.000 zł. W dniu 9 kwietnia 2015r. uczestnik zlecił przelew kwoty 15.000 zł z rachunku (...), a następnie przelew kwoty 12.000 zł na rachunek (...) i 10 kwietnia 2015r. przelew wnioskodawczyni 2 x 3000 zł, zaś 14.000 zł wróciło na rachunek. Podobne operacje uczestnik wykonywał w kolejnych datach wskazanych przez wnioskodawczynię w piśmie z 24.06.2020r.

W tej sytuacji nieprawidłowym byłoby tylko zsumowanie tych kwot będących przedmiotem operacji w datach wskazanych przez wnioskodawczynię w powyższym piśmie, gdyż wynik tego działania nie odpowiadałby kwotom rzeczywiście wydatkowanym przez uczestnika. Dlatego rozstrzygając tę kwestię Sąd Okręgowy przyjął do rozliczenia, za okres wskazywany przez wnioskodawczynię (a nie kwestionowany przez uczestnika), tj. od października 2014r. do 8 lipca 2016r., różnicę pomiędzy środkami znajdującymi się na rachunku w październiku 2014r. a tymi, które znajdowały się na nim na dzień prawomocnego zniesienia wspólności małżeńskiej, tj. 8 lipca 2016r.

Mając na uwadze, że wnioskodawczyni w odpowiedzi na apelację ostatecznie sprecyzowała swoje stanowisko i oświadczyła, że kwestionuje wyłącznie naruszenie oszczędności na koncie nr (...), Sąd Okręgowy ograniczył się do operacji na tym rachunku.

Jak wynika z wystawionego przez Bank (...) zaświadczenia, na dzień 31 października 2014r. na ww rachunku znajdowała się kwota 849.185,36 zł., natomiast stan środków na dzień ustania wspólności majątkowej uczestników (8 lipca 2016r.) wyniósł 377.800,53 zł (zaświadczenie k. 76).

Przez ten okres z konta ubyło 471.384,83 zł. Od tej kwoty należało odjąć środki stanowiące majątek osobisty uczestnika, tj. 215.475,38 zł. Wprawdzie uczestnik przed zawarciem związku małżeńskiego posiadał oszczędności w kwocie 243.475,38 zł, jednak 28.000 zł przeznaczył na zakup samochodu marki M..

W konsekwencji jako kwota wyjściowa podlegająca rozliczeniu pozostaje 255.909,45 zł. Uczestnik podnosił, że z tych oszczędności realizował obowiązek alimentacyjny wobec dzieci i wnioskodawczyni, a resztę przeznaczył na swoje utrzymanie.

Sąd Okręgowy tylko częściowo uwzględnił stanowisko uczestnika, dzieląc pogląd Sądu Apelacyjnego w Białymstoku wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 lipca 2016r. Świadczenie alimentacyjne zasądzone w czasie trwania wspólności majątkowej nie jest zobowiązaniem osobistym zobowiązanego, a ma na celu wyrównanie poziomów życia członków rodziny, którą dotychczas tworzyli. Oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczynić się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Uczestnik, który mając wyłączny dostęp do wspólnych środków pieniężnych nie zadośćuczynił temu obowiązkowi, został zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci (od czerwca 2014r) oraz wnioskodawczyni (od września 2014r.). Wysokość świadczenia została uzależniona od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, czyli od zarobków i dochodów, jakie

uzyskiwałyby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś od rzeczywistych zarobków i dochodów (członkowie rodziny mają prawo do równej stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją wspólnie, czy też oddzielnie).

Dlatego Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie o rozwód podkreślił, że obowiązek alimentacyjny uczestnika powinien być realizowany z bieżących dochodów obowiązanego, a tylko w wyjątkowych sytuacjach może to następować kosztem majątku wspólnego. Z deklaracji podatkowych uczestnika, zaświadczeń o zatrudnieniu i dochodach wynika, że uczestnik był w stanie realizować obowiązek alimentacyjny z bieżących dochodów. Natomiast w czerwcu 2015r. powstała szczególna sytuacja uzasadniająca sięgnięcie przez uczestnika do wspólnych środków aby realizować świadczenia alimentacyjne.

W dnia 20 czerwca 2015r. wnioskodawca uczestniczył w wypadku komunikacyjnym, jego możliwości zarobkowe uległy ograniczeniu, dochody znacznie obniżyły się, zbył również przysługujący mu w spółce partnerskiej udział (jak podał, ze względu na stan zdrowia). W tej sytuacji wystąpiła niezależna od uczestnika wyjątkowa okoliczność, która uzasadniała sięgnięcie do środków stanowiących majątek wspólny uczestników. W ocenie Sądu Okręgowego kwoty wydatkowanej na spełnienie świadczeń alimentacyjnych w okresie od lipca 2015r. do 30 VI 2016r. nie można uznać za bezprawne trwonienie majątku. W tym okresie uczestnik uiścił tytułem świadczeń alimentacyjnych kwotę 72.000 zł. Dlatego o powyższą kwotę należało pomniejszyć kwotę odszkodowania (255.909,45 zł – 72.000 zł).

Uczestnik w toku postępowania nie wykazał by pozostałe ulokowane na rachunku bankowym środki stanowiące składnik majątku wspólnego zostały przez niego przeznaczone na własne, usprawiedliwione potrzeby, zwłaszcza, że uczestnik pracował i osiągał niemałe dochody, które mógł przeznaczyć na swoje utrzymanie.

Po odjęciu od kwoty 255.909,45 zł kwoty 72.000 zł do rozliczenia się przez uczestnika pozostaje kwota 183.909,45 zł, której połowa należy się wnioskodawczyni, tj. 91.954,72 zł.

Do powyższej sumy Sąd Okręgowy doliczył także, zgadzając się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego w tym zakresie, kwoty rat leasingowych wydatkowanych przez uczestnika ze wspólnych środków z przeznaczeniem na nabycie samochodu M., który nie wszedł do majątku wspólnego. Jak ustalił Sąd Rejonowy uczestnik uiścił pięć rat po 2.111,54 zł, co stanowiło sumę 10.557,70 zł. Połowa tej kwoty, to 5.278,85 zł.

Zatem należna wnioskodawczyni kwota z tytułu odszkodowania za bezprawne uszczuplenie majątku wspólnego wyniosła 97.233,57 zł (91.954,72 zł + 5.278,85 zł). Do tej kwoty Sąd Okręgowy doliczył 10.500 zł tytułem rozliczenia odszkodowania, jakie otrzymał uczestnik za uszkodzenie pojazdu M. (...) ($70\% \times 30.000 \text{ zł} = 21.000 \text{ zł} : 2 = 10.500 \text{ zł}$). Łącznie należna wnioskodawczyni kwota wyniosła 107.733,57 zł.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany określonego w zaskarżonym orzeczeniu terminu spłaty. Uwzględniając sytuację życiową oraz stan majątkowy wnioskodawczyni i uczestnika, w tym możliwości zarobkowe uczestnika, oznaczony przez Sąd I instancji termin spłaty jest odpowiedni.

Jeżeli nawet uczestnik obecnie nie dysponuje zasobami pieniężnymi, które mógłby przeznaczyć na spłatę zobowiązania względem wnioskodawczyni, to wskazać należy, że postępowanie pomiędzy uczestnikami toczy się od 2016r., co było wystarczającym czasem na zgromadzenie niezbędnych funduszy.

Niezasadny był również co do zasady zarzut uczestnika błędnego wyliczenia wartości połowy majątku wspólnego.

Przyjęta przez Sąd Rejonowy wartość wspólnego majątku na dzień zniesienia wspólności majątkowej, tj. 8 lipca 2016r. nie budziła zastrzeżeń i została ustalona na kwotę 408.093,89 zł. Udziały w majątku wspólnym uczestników są równe, dlatego wartość udziału każdego z nich wyniosła 204.046,94 zł. Jednak Sąd Rejonowy do tej kwoty doliczył nakład wnioskodawczyni z jej majątku osobistego na wspólny, tj. wydatki na nabycie miejsca parkingowego w kwocie 11.600 zł : 2 = 5.800 zł, stąd zasądzona przez Sąd I instancji kwota. Jednak Sąd Okręgowy oddalając żądanie wnioskodawczyni w tym zakresie przyjął niekwestionowaną kwotę majątku wspólnego na dzień zniesienia

wspólności majątkowej, tj. 408.093,89 zł, z czego połowa stanowi kwotę 204.046,94 zł i do takiej sumy obniżył należną wnioskodawczyni spłatę, płatną na warunkach wskazanych w zaskarżonym postanowieniu czyli w terminie jednego miesiąca od daty uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie w wyżej wskazanym zakresie, oddalając apelację wnioskodawczyni i uczestnika w pozostałej części.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. uznając, że nie zachodziły podstawy do odstąpienia od zasady orzekania o kosztach w postępowaniu nieprocesowym. W sprawach o podział majątku wspólnego nie występuje sprzeczność interesów, o której mowa w art. 520 § 2 i 3 k.p.c., niezależnie od stanowiska stron i zgłaszanych przez nie twierdzeń i wniosków w przedmiocie składu, wartości i sposobu podziału majątku wspólnego. W postępowaniu tym strony są także w równym stopniu zainteresowane rozstrzygnięciem i ich interesy są wspólne o tyle, że celem postępowania jest wyjście ze wspólności majątkowej i definitywne uregulowanie wzajemnych stosunków majątkowych (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 sierpnia 2018r., II CSK 169/18).

Ewa Dobrzyńska – Murawka Bożena Charukiewicz Jacek Barczewski

--	--